

VASÁRNAPI MAGAZIN

MODERN

A modern közlekedés első áldozata egy Briscoll nevű angol hölgy volt, akit 1896. december 17-én ütött el Londonban egy 6 kilométeres sebességgel haladó autó. Nem az autókban van tehát a hiba, mi nem tanultunk meg azóta sem elég gyorsan futni.

Szomorú örömlányok.
Feketeleves üzemi konyha módra.
Négyszögesített körhinta.

Nagyon szeretik a szüleiket.
Már a második unokát szállítják nekik, nehogy véletlenül unatkozzanak.

Könyv- szemle

PARTIZÁNEMLEKEK — SZEGEDIEKKEL

Hatalmas illegális múlt, küzdelmes élet áll a hetvenéves Földes Pál mögött, akit emlékei a *Partizánemlékek* című, most megjelent könyve megírására ihlettek. Ő maga is nekivágott annak idején a határnak, a frontnak, hogy politikai menedéket találjon a Szovjetunióban, majd a brjanszki erdő partizánjaihoz csatlakozott. Megjárta a hadifogolytáborok antifasiszta iskoláit, elmeséli kockázatos életét, partizánvállalkozásait.

Sok szó esik Földes Pál könyvében Szegedről és szegediekről is. A Csillag-börtönt rajta kívül még sok olyan elvtársa megjárta és megismerte, akikkel a történelmi küzdelem a fronton vagy az antifasiszta iskolákhoz hozta össze. Sztrijben találkozott Halász Pállal és Korek Józseffel, akiket úgy emleget, mint akik a szervezett politikai munkában igen aktívan részt vettek. Leírja találkozásukat is, és a szegedi társ elbeszélését korábbi életéről. Korek József Munkácson szolgált 1940 decemberétől a fogatolt tüzéségnél. Ezt megelőzően Párizsban tanult a Sorbonne-on, s tagja lett a Francia Kommunista Pártnak. A párt felhívására jelentkezett a francia hadseregbe a háború kitörésekor, de a kapott jelentkezési lap az idegenlégióba szökött. Így inkább hazatért, s Szegeden a Szociáldemokrata Pártban dolgozott. A rendőrség megvallatta, különösen párizsi éveiről — s hamarosan megkapta katonai behívóját.

Munkácson hamar előkészítették a szökést. De természetesen szovjet földön sem virágokkal fogadták őket. Mint annyi más átmenekült embert, őket is táborban helyezték el kilitük teljes tisztázásáig.

Halász Pál feleségével együtt 1941 márciusában érkezett szovjet földre. Szökésük történetét így mondják el a könyvben:

— Két éjszaka, a szó szoros értelmében hason csúszva, közeledtünk a határhoz. 1941. május 31-én értünk szovjet földre, alig pár héttel a Szovjetunió el-

Jenő
István

SZÍNÉSZEK ÉS ESETEK

A primadonna és a kritikus

Még 1921-ben történt. A Szombathelyen megjelent NYUGATI ÚJSÁG egyik számának Nyílt tér rovatában a következő furcsa nyilatkozat látott napvilágot:

„Az egyik napilap november 11-i számában a színházi rovatban egy ifjú hírlapíró oly élesen és indokolatlanul támadott meg, hogy szó nélkül nem hagyhatom. Neve olyan jó hangzású nemcsak a fővárosban, hanem vidéken is, hogy ilyen támadások eredmény nélkül pattannak le rólam. Meg vagyok győződve arról, hogy a cikk írója nem gondolta komolyan, amit írt, hisz pár nappal ezelőtt egészen más hírokat pengetett s csak tőlem függött volna, hogy véleményét kedvezőbb mederbe tereljem. — Szombathely, 1921. november 13. Vörös Illy a Kamara Színház tagja.”

Érdy Pál meg a szövegkiejtés

Egyszer megkérdezték Érdy Páltól, a tragikusan elhunyt ki-

váló baritonistától, hogy miért nem ügyel jobban a helyes szövegkiejtésre?

Mire Érdy így felelt:

— Aki egy operánál tudni akarja a szöveget, az olvassa el a szöveges színlapot.

Rossini-cigaretta

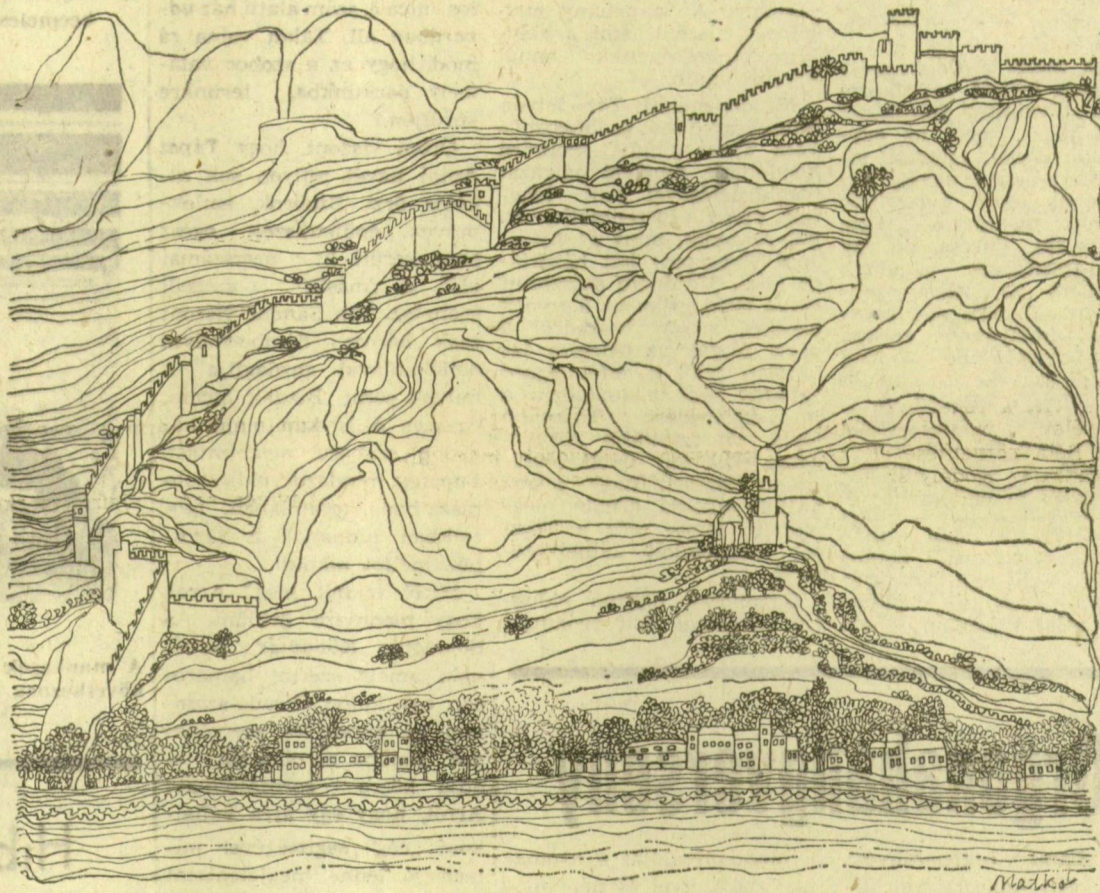
Ez az eset is Érdy Pállal történt. Általában szivarozott, de nem volt nála szivar, s így odafordult egyik kollegájához, hogy adjon neki egy cigarettát. A barát meg is kínálja egy Kossuthal.

Érdy megnézi a cigarettát, és undorral visszaadja:

— Nem szeretem ezt az operaszerzőt.

— ?

— Mert rossz színi...



Matkó Katalin

Tengerparti táj

Sz. Lukács
Imre

PIROS VONATOK

Úgy mondják, anyám ringó-bingó rózsaszál volt, mosolygós, nevetős, még fiatalasszony korában is. Igazat mondanak. Nem valami sokra emlékszem a régi időkből, hol erre laktunk árendában, hol arra, meg eljártak dologra, sokszor hetekig, hónapokig.

A piros vonatokra, azokra igen. Az első igazi hosszú utazásra. Anyám jól felkészített rá, ne hibázzunk el semmit. Hetekkel előtte tervezgettünk. A ház, ahol laktunk, még egy háznál is kisebb volt. Parányi, kerek vaskályha, repedezett asztal, két szék, sifon és ágy fért el benne. Nekünk jó volt, még tágas is. Ketten éltünk. Ennivalónk is volt, vizünk is. Akkoriban legjobban a kukoricagörhét szerettem és a málit. Kedveskedett nekem mindig édesanyám.

Ruha dolgában szűkösködtem. Se bakancsom, se télikabátom, valamirevaló ruhám se volt. Este odabújtam édesanyámhoz.

— Ugye, lesz nekem iskolabá-járó ruhám?

— Hamarosan. Ha annyira akarod.

— Akartam. Ezért leckét szabott ki és gyakran felkérdezte: — Hová utaztok? — A városba — Mit kerestek a városban? — Azt mondta a doktor bácsi, megoperálnak.

— Fáj valamid? — A hasam, az nagyon fáj. — Miért vizitok a kolbászt, a szalonnát?

— Szegények vagyunk és nincsen pénzünk. Édesapám odamaradt a háborúban. Ezt adjuk a doktor úrnak, ha meggyógyít.

— Jól van, egészen jól csinálod — nevetett Sipozné, anyám barátnője. — Mást nem mondhatsz semmit a világon. Értetted?

Megértettem. A leckémet jól megtanultam, kívülről fújtam, tőlem akár indulhattunk volna is. Két nap múlva ijedten rángattam anyám szoknyáját.

— Kinek kell felmondanom?

— Azzal ne törődj. Akárki kérdi, te csak monddad ész nélkül.

Batyut kötött. A fekete berlinerkendőbe avas szalonnát, két üveg lekvárt, három kopasztott tyúkot, két szál összeaszalódott,

kökemény kolbászt. Honnan keríthette, a mi padlásunkról alig-ha.

Késő éjszaka indultunk, hárman. Vicinális pőfékelt, napjában egyszer jött és indult. Megesett, se nem jött, se nem indult. Cipeltük a batyut, pihengettünk elégszer, amíg az állomásra kidöcögöttünk. Sokan voltunk. Valamennyiünket elnyeltek a sötét fülkék. Anyám fölém hajolt:

— Ha elalszol, vagy ellopják a batyudat, menten agyonvág-lak.

Nem aludtam. Büdös cigaret-ták piroslottak, beszélgetések, suttogások, kuncogások.

Megérkeztünk az átszállóhely-re. Annyi embert a faluban sem láttam. A vonaton, amire vár-tunk, nem volt hely. A lépcső-kön is ültek. Akkor rákezdte szegény anyám:

— Engedjenek bennünket, jó-emberek. Beteg a kisgyerek, a kórházba viszem.

— Nem a mennyországba? Nem hagyta magát. Belerúgott a lábamba és úgy sügta:

— Bőgjél, te marha, mert le-maradunk!

Elkezdtem a sírást, csatlako-zott anyám és Sipozné is. Ahol egyszerre már hárman sírnak!

— Húzdjanak fel a tetőre, de táncolni nem szabad.

Segítettek. Fent ültünk a vo-nat tetején, közel a csillagokhoz. Sokan. Bandukolt a vonat, az állomásokon időzött. Egymásba

Sass
Ervin

TASZÍTÁS

üvölts üvölts
hogyan utáljalak végre
hogyan istenem
ne szeresselek
égesd ki a szemem hogy ne lássam
őled virágát
süketíts meg hogy ne halljam
ha átkozol

üvölts üvölts
hogyan immár bűneid is MEGSZERESSEM

MÁR AZT SE MONDOM

hogyan ne utazz el
hogyan maradj
hogyan el ne mozdul a közelemből
hogyan te és én mint kagyló héja
titkoljuk életünket
a ki tudja mennyit
és mire jót még —
már azt se mondom
hogyan maradj
hogyan siess vissza
mert te írod ezt a verset is
és én érzem benned a megsemmisülést